

Odborná činnost kardiologických sester na severní Moravě

III. sesterský kongres vyšetřovacích metod v kardiologii s mezinárodní účastí, 9. 10. 2009, Fakultní nemocnice v Ostravě

Vývoj moderní medicíny potvrzuje nutnost změnit chápání postavení sestry v péči o pacienta, posílit prestiž a postavení sestry ve společnosti. Ošetrovatelství je vědní disciplína, která vyžaduje odborně vzdělané sestry. Filozofii této myšlenky je třeba aktivně podporovat a rozvíjet.

Daří se nám to v Ostravě, kde se setkaly zdravotní sestry a další nelékařské profese na III. sesterském kongresu vyšetřovacích metod v kardiologii, v tomto roce s mezinárodní účastí.

Kongres se konal pod záštitou ředitele Fakultní nemocnice Ostrava, MUDr. Svatopluka Němečka, MBA, a náměstkyně pro ošetrovatelskou péči Bc. Marie Dobešové.

Setkání sester proběhlo v hotelu Atom Ostrava, který poskytl důstojné kongresové zázemí.

Pro organizační tým je potěšující, že každým rokem se zvyšuje zájem o účast na kongrese. Letos se registrovalo 170 zdravotníků z řad kardiologických sester z „angiosálů“, koronárních jednotek, kardiologických ambulancí, urgentního příjmu a rychlé záchrané služby.

Odborný program byl věnován *invazivní kardiologii*. V úvodu představila L. Klemsová (FN Ostrava) nové projekty v kardiologii (např. „*Stent For Life*“), jehož mluvčí je právě Česká republika, která je označena jako „*role model country*“.

Projekt Stent for Life je v současné době zaměřen na ty země, ve kterých je přístup nemocných s akutními koronárními syndromy k reperfuzi z různých důvodů limitován.

V další části jsme vyslechli sdělení Z. Vlkové a spol. z kolektivu sester z angiosálu MN Ostrava pod názvem *Ruka nebo noha* (volba vhodného přístupu při koronární intervenci). Zajímavou kasuistikou a indikacemi k PCI nás ve své přednášce provedla E. Zvolánková (FN Ostrava). Ze stejného pracoviště přednesla zajímavé sdělení i J. Zarembová (FN Ostrava) pod názvem *Pacient s dg. NSTEMI v klinické studii*. Informovala přítomné o aktuálně probíhajících klinických studiích na pracovišti invazivní kardiologie. Zdůraznila význam zdravotní sestry v postavení tzv. „*study nurse*“. Studijní sestra představuje významného partnera pro pacienty i lékaře v klinických studiích. Sestry zapojené do klinických studií pracují nad rámec svých povinností; jejich činnost je odborná, vyžaduje orientaci v celém protokolu studie, etických a právních rámcových podmínkách, uspořádání údajů, monitorování a auditu studií. Vyžaduje také jejich jazykovou způsobilost.

Kongres měl mezinárodní charakter. Zúčastnily se ho také sestry ze Slovenska, konkrétně z Kardiocentra v Nitře (R. Bohovičová) a v Martině (A. Tomčíková). Patří jim velký dík za aktivní účast a podporu ostravského kongresu. S kolegyněmi ze Slovenska jsme si vzájemně vyměnily zkušenosti, které najdou uplatnění i na našich pracovištích. Fórum zaujal pojem „*edukační sestra*“, který označuje sestru, která má na starosti pacien-

ty, kteří přicházejí k invazivním vyšetřením, implantacím kardiostimulátoru atd. Tato sestra vysvětluje pacientům průběh vyšetření, přínos specializovaných výkonů pro další léčbu, seznamuje je i s možnými riziky vyšetření, a je připravena kvalifikovaně odpovědět na dotazy pacientů. Klade při tom důraz na „*bio-psycho-sociální přístup*“. Výsledkem je „dobře připravený a spokojený pacient“!

V programu vystoupili také lékaři a radiologičtí asistenti s tématy – T. Daněk (FN Ostrava): *Mimotělní podpora oběhu a plic – ECMO*; L. Pleva (FN Ostrava): *Aspirace trombů*; K. Křivánková (FN Ostrava): *CT koronarografie*.

Odpolední blok sdělení byl věnován *arytmologické problematice*; zazněla zde následující odborná sdělení. Z. Hrabovská (FN Ostrava): *King of Heart – synkopální stavy*; L. Nedělová (FN Ostrava): *Izolace plicních žil*; S. Voštináková (FN Ostrava): *Ošetrovatelské problémy u pacientů s dočasnou srdeční stimulací*; H. Tiefenbachová (FN Ostrava): *Dá se žít s ICD?*; P. Holá (FN Ostrava): *Péče o pacienta po direktní PCI se zaměřením na ošetrovatelské problémy*. Všem kolegyním patří velký dík za přípravu a vynikající odbornou úroveň přednášek.

Co dalšího nabízel kongres?

V průběhu kongresu jsme měli možnost seznámit se s resuscitačními systémy pro nepřímou srdeční masáž typů *LUCAS*, *AUTOPULSE*. Masážní systémy jsou navrženy pro provádění zevní masáže hrudníku dospělých pacientů. Mají své uplatnění jak v přednemocniční péči, tak i v nemocnicích. Tyto systémy mají jistě své zastoupení i na angiosálech, v případě potřeby pro zajištění koronárního i cerebrálního průtoku.

Součástí kongresu byla i *posterová sekce*, kde se představily kardiologické sestry v rámci multioborové spolupráce.

Přínosem pro akci bylo vystoupení předsedy pracovní skupiny Ošetrovatelství v kardiologii MUDr. J. Lesa. Ve svém sdělení pod názvem *Ošetrovatelství v kardiologii – role sestry* seznámil účastníky kongresu s filozofií profesního sdružení zdravotních sester, které pracují v oboru kardiologie, a specifickou multioborovou spolupráci kardiologických sester. Pracovní skupina je otevřena pro všechny zdravotní sestry z nemocnic, ambulancí i pro další zdravotníky, kteří mají zájem o ošetrovatelství v kardiologii. Pracovní skupina Ošetrovatelství v kardiologii je významným spolupracovníkem výboru České kardiologické společnosti a CCNAP ESC (Council on Cardiovascular Nursing and Allied Profession European Society of Cardiology). Díky navázané spolupráci s pracovní skupinou Ošetrovatelství v kardiologii se informace o tomto kongresu dostala i na webové stránky Evropské kardiologické společnosti.

Jako organizátorka této odborné akce si velmi vážím možnosti informovat odbornou veřejnost o aktivitách sester

z Ostravska v časopise ČKS Cor et Vasa; zároveň se budu těšit na setkání s celým organizačním týmem v roce 2010.

Poznámka autorky

ČKS a jedna z jejích pracovní skupin *Ošetřovatelství v kardiologii* je významným partnerem pro všechny kardiologické sestry; na-

pomáhá prosazovat oprávněné zájmy svých členů a celé profese. Aby se tato myšlenka naplnila, je „stavovskou ctí“ nás, kardiologických sester, být platnými členy této pracovní skupiny.

Mgr. Ludmila Klemsová,

FN Ostrava, e-mail: lidusek@seznam.cz

Listopadová konference pracovní skupiny Ošetřovatelství v kardiologii ČKS

Již po třetí se konala dne 14. listopadu edukačně-odborná konference v historickém Eiseltově sále 2. interní kliniky kardiologie a angiologie VFN a 1. LF UK za účasti 84 zdravotních sester z kardiologických klinik, kardiologických ordinací a rychlé záchranné služby. I tentokrát se na konferenci aktivně podílely zástupkyně z kardiochirurgie.

Odeznělo 17 odborných sdělení a dva postery, z nichž větší na svědčila o odborných znalostech přednášejících; zodpověděly četné dotazy a komentáře účastníků.

Výbor pracovní skupiny Ošetřovatelství v kardiologii ČKS (PSOK) ukončil první tříleté období, v němž se podařilo uskutečnit řadu aktivit.

J. Leso (místopředseda PSOK) ve svém příspěvku představil období roku 2006–2009. Připomenul historický význam a úlohu prof. P. Niederleho, kterou sehrál v období před založením PSOK. Dále uvedl, že PSOK je profesní sdružení zdravotních sester pracujících v oboru kardiologie, které má svou zvláštnost v tom, že je multioborové, je otevřeno pro všechny sestry z nemocnic, ambulancí i pro další zdravotníky, kteří mají zájem o ošetřovatelství v kardiologii. Mělo by být *stavovskou ctí* kardiologických sester, aby se staly a byly platnými členkami pracovní skupiny!

T. Hess (předseda PSOK) seznámil přítomné s výsledky voleb do výboru PSOK, pohovořil o úkolech, oblastech zájmu pro období 2010–2013. Současně uvedl návrh funkcí, které budou jednotliví členové výboru uskutečňovat v součinnosti se členy pracovní skupiny. Jedním z cílů PSOK ve druhém funkčním období je zvýšení zájmu kardiologických sester o členství v ČKS/PSOK. Nezbytné je další zviditelňování práce kardiologických sester u laické i odborné veřejnosti. Přítomní byli upozorněni na možné chyby při elektronickém přihlašování, které způsobuje, že řada členek je registrována v ČKS, ale není v PSOK a/nebo obráceně. Za tím účelem byl všem předán návod, jak správně postupovat. Vzájemná informovanost, diskusní příspěvky atd. by měly být náplní *Rubriky kardiologických sester* v Cor et Vasa. Nově zvolený výbor PSOK tímto dnem zahajuje svou činnost. Jména členů výboru budou uvedena na www.kardioc-z.cz. T. Pečánková – historicky první zástupkyně v edukační komisi CCNAP ESC za naše kardiologické sestry, a také první z „nových zemí“ v Evropské unii (zvolená na pokladě konkursu), informovala o přípravě projektu, který má za úkol zmapovat, jak probíhá vzdělávání kardiologických sester v jednotlivých zemích ESC (v současnosti jich je 24). Následně by mělo dojít k sjednocení metodiky vzdělávání. Na projektu se osobně podílí s dalšími členy komise pod vedením J. Martensona ze Švédska.

V odborné části programu zaujalo sdělení J. Callerové (RZ Středočeského kraje Beroun), která ve svém odborném sdělení hovořila o roli sestry RZ při řešení cévní mozkové příhody v přednemocniční neodkladné péči na příkladu kasuistiky mladého muže s příznivým dopadem na jeho další život. Zajímavou přednášku o unikátních operačních výkonech a ošetřovatelské péči o nemocné po plicní endarterektomii, kterou jako

jediné v naší republice je schopno provádět oddělení kardiochirurgie ve VFN Praha, přednesla K. Drábková.

L. Klemsová (FN Ostrava) hovořila o současném stavu řešení akutních koronárních příhod a projektu „Stent for Life“. V rámci ESC je naše kardiologie na předním místě v provádění PCI u akutních koronárních syndromů, a to zásluhou projektu, který zahájil před lety prof. Petr Widimský; v některých zemích ESC je ještě upřednostňována trombolýza před PCI při léčbě akutního infarktu myokardu.

P. Tomáš ve své kasuistice ze života RZP ukázal, jak se podařilo na počátku letošního roku časnou a účinnou KPR ve spolupráci s otcem dítěte, včetně navozené hypotermie za použití sněhových obkladů, zachránit život 13letému chlapci. Následně nebyla příčina náhlého selhání životních funkcí objasněna, i přes podrobné vyšetření v nemocnici. Chlapec žije v současné době plnohodnotným životem!

A. Nechvílová (IKEM) věnovala svůj příspěvek, zatím v naší republice ojedinělé, transplantaci srdce a plic u mladé ženy se závažným onemocněním plic. Přiblížila specifiku ošetřovatelské péče, možná úskalí léčby, rehabilitace, které vyžadují vzájemnou spolupráci a porozumění.

SestraFest09 (Festival ošetřovatelství konaný dne 12. 5. 2009) byl nápadem pěti sester z koronární jednotky ÚVN Praha; představila ho I. Červenková (ÚVN Praha). Jeho cílem bylo seznámit veřejnost s povoláním zdravotní sestry. V odborné části festivalu bylo možné shlédnout stánky, např. Aktivní senior, Dětská ordinace, Hrou proti AIDS, Resuscitace, Diabetologie, Prevence drog, Červený kříž... Představily se též sestry z pražských nemocnic. Hudební část festivalu byla v režii kapel Marimba Club, Navigators, BOA, Matahari a Sto zvířat. Návštěvníci všech věkových kategorií, odhadem podle vydaných materiálů jich bylo kolem šesti tisíc, měli živý zájem o předváděné činnosti sester. I. Červenková upozornila také na nečekaně vzniklé problémy/nepochopení ze strany MZ a ČAS, které je však neodradily v přípravách na druhý ročník. SestraFest je současně výzvou i pro zdravotní sestry z dalších regionů České republiky.

Věřím, že ti z vás, kteří letos přijeli na naše již tradiční setkání, nelitovali. Přednášky a následné diskuse se letos mimořádně vydařily a nezbyvá než se těšit na další setkání v roce 2010 – 3. dubna na „Jarní konferenci“ a 16.–19. května na XVII. výroční sjezd ČKS v Brně.

Rádi bychom od vás věděli cokoli zajímavého, co se týkalo letošního setkání. Prosíme, napište. A na závěr nezbyvá než poděkovat těm, kteří se aktivně přímo nebo nepřímo podíleli na programu a hladkém průběhu konference. Poděkování za podporu našeho setkání patří společností: *AstraZeneca s.r.o., Krka s.r.o. a Servier s.r.o. a časopisu Diagnóza.*

MUDr. Jiří Leso,

místopředseda PSOK ČKS,

Kardiologická ordinace, e-mail: leso@mnnp.cz